

PATRIOTYCZNY
OBOWIĄZEK

GDAŃSKIE TEKI
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE

Tom III

PATRIOTYCZNY OBOWIĄZEK

O TURYSTYCE ZAANGAŻOWANEJ

pod redakcją
Iwony Janickiej

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2018

Kolegium Redakcyjne
Krzysztof Lewalski (przewodniczący)
Tadeusz Stegner, Anna Paner, Magdalena Nowak, Iwona Janicka,
Anna Łysiak-Łątkowska

Recenzenci
prof. dr hab. Jarosław Kłaczek
prof. dr hab. Andrzej Szwarec
dr hab. Dariusz Słapek, prof. UMCS

Redaktor Wydawnictwa
Justyna Libera

Projekt okładki i stron tytułowych
Andrzej Taranek

Na okładce
Pocztówka ze zbiorów Muzeum Sopotu

Skład i łamanie
Urszula Jędrzycka

Publikacja sfinansowana z działalności statutowej Wydziału Historycznego
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-705-7

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Lucyna Kostuch Przepowiednie, pomniki, zjawy... Pole bitwy jako ważny element turystyki patriotycznej w starożytnej Grecji	13
Łukasz Podlaszewski Warunki podróżowania po ziemiach byłej Rzeczypospolitej w 1835 roku w oglądzie Amerykanina – Johna Lloyda Stephensa	24
Eugeniusz Koko Podróże patriotyczne Franciszka Rawity-Gawrońskiego	42
Tadeusz Stegner Podróż patriotyczna w XIX wieku. Przypadek Wojciecha Gersona	55
Jarosław Kita Dziewiętnastowieczne podróże „do wód” z patriotycznym wydźwiękiem w tle ..	66
Iwona Sakowicz-Tebinka „Obowiązek religijno-patriotyczny”. Narodowa pielgrzymka do Rzymu w 1888 roku	81
Marta M. Kacprzak O wycieczkach do Czarnolasu w pierwszej połowie XIX wieku	94
Marta Kłak-Ambrożkiewicz Podróże Jana Matejki – peregrynacje nie tylko artystyczne. Patriotyczna potrzeba i krajoznawcza wycieczka	119
Maria Korybut-Marciniak Między Warszawą a Petersburgiem. Podróże w memuarach i korespondencji Artura Dolińskiego (1831–1909)	132
Marta Cywińska Podróż kresowa jako forma edukacji patriotycznej – kilka przykładów	149

Magdalena Piotrowska	
„Przychodzimy z kresów na kresy”. O wycieczce Wielkopolan na wystawę przemysłową we Lwowie w 1894 roku	161
Zbigniew Landowski	
Krzemieniec jako destynacja podróży patriotycznych do miejsca pamięci w „Życiu Krzemienieckim”.	175
Paweł Maciąg	
Patriotyczne peregrynacje tożsamości – czyli o wątkach historycznych w polskiej grafice i malarstwie na przykładzie twórczości Juliusza Kossaka i Artura Grottgera	202
Iwona Janicka	
Wilno jako miejsce patriotycznej wycieczki w świetle wybranych przewodników XIX i XX wieku	214
Michał Urban	
Konflikt pamięci a turystyka. Lwów jako cel podróży patriotycznych Polaków i Ukraińców: analiza narracji	230
Izabela Lewandowska	
Szkoły z polskim językiem nauczania na Warmii okresu międzywojennego – propozycja szlaku turystyczno-kulturowego	243
Marcin Prusak	
Turystyczno-propagandowe wykorzystanie terenów byłego Wału Pomorskiego w PRL	267
Sławomir Jan Maksymowicz	
Od Narodowego Pomnika Bitwy pod Tannenbergiem (Tannenberg Nationaldenkmal) do polskich obchodów bitwy pod Grunwaldem	285
Kamil Stasiak	
Dwa modele szlaku okupacyjnego. Porównanie Trasy Pamięci w Krakowie i ścieżki historyczno-edukacyjnej 1 Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej	309
Monika Habdas	
Delegacje młodzieży izraelskiej do Polski jako przykład turystyki patriotycznej	321
Tomasz Studzieniecki	
„Polska Pięknieje” – o promocji turystyki narodowej	335
Iwona Janicka	
Gry miejskie w programie krajoznawstwa i turystyki historycznej. Sprawozdanie z realizacji	350